

21 Yüzyılda İstihdam ve İşsizlik

Zeki EKE

Bursa Sanayi ve Ticaret Odası Genel Sekreteri

Üzerinde yaşamakta olduğumuz yaşlı dünyamız, önümüzdeki birkaç ay sonra insanlık tarihi için önemli bir dönüm noktası sayılacak yeni bir bin yıla girecek. 21. Yüzyıl ile yeni bir bin yıl başlayacak.

1999 yılını tamamlayıp 2000 yılına girdiğimizde, günlük yaşantımızda belki de çok önemli değişiklikler olmayacak. Ama 2000'li yıllar yaşam tarzımız, çalışma sistemimiz, iş hayatımız açısından pek çok farklılıklara gebe gözüküyor.

Aslında bu değişim bir süreden beri yaşanıyor. Özellikle 20. Yüzyılın ikinci yarısında oldukça hızlanan bu değişimin, daha tarım toplumu olmaktan çıkıp sanayi toplumu olarak yaşamaya başlanan 1800'lü yıllarda gözlemlendi. Ülkemizde ise bu değişim sürecinin Cumhuriyet sonrası özellikle 1950'li yıllarda başladı.

Sanayi devrimi ile birlikte başlayan süreçte emek yoğun çalışma, teknoloji yoğun çalışmaya dönüştü. Zaman içerisinde teknolojik gelişme ile otomasyonun artması ve seri üretim sonucu istihdam kapasitelerinde düşüşler yaşanmaya başladı.

Göçler ise bir başka işsizlik kaynağı durumuna geldi. Köylerden kentlere doğru yaşanan göçler ile çeşitli nedenlerle ortaya çıkan sınırlar ötesi göçler, kentlerdeki var olan işsizliği daha ileri boyutlara taşıdı.

Dünyadaki globalleşme olgusu, uluslararası mal ve sermaye hareketlerine oranla işgücünün dolaşımını serbestleştirme yönünde atılan adımlar son derece yetersiz kalmıştır. İşsizlik dünya üzerindeki milyonlarca insan için hala en büyük problem olmaya devam ediyor.

Diğer yandan hizmet sektörünün gelişmesi yine insan emeğine, insan bilgisine olan ihtiyacı artırdı. Önümüzdeki yıllarda da insan emeğine ve bilgisine olan ihtiyaç şüphesiz devam edecek. Sektörler itibarıyla bakıldığında turizmden eğitime kadar uzanan bir yelpazede hizmet sektörünün tamamı ile tarım, orman hayvancılık su ürünleri vb sektörlerde insan gücüne olan ihtiyaç her zaman var olacak.

Bu noktada şunu belirtmek isterim, yetişkin ve vasıflı insan gücüne olan gereklilik hiçbir zaman ortadan kalkmayacaktır. Kendi alanında uzmanlaşmış olan kişi uygun yer ve zamanda hazır olduğunda kendisine sürekli iş bulabilecektir.

Fakat günümüzde ülkemizde gizli işsizleri de hesaplamalara dâhil edersek yüzde 25'ler oranındaki bir işsizlikten söz ediliyorsa, bunun için de yapılması gereken çalışmalar olmalıdır.

Önerilerimizin başında verimliliği artırıcı çalışmaların yapılması gerekliliğini belirtmeliyiz. Öte yandan, eğitimsizlik çalışma hayatında birçok problemin kaynağını oluşturmaktadır. Ayrıca rant ekonomisinden üretim ekonomisine geçilerek yatırımlara hız verilmeli, yeni çalışma sahaları açılmalıdır. Mesleki eğitime daha fazla önem verilmelidir. İstihdamın artırılmasında mesleki eğitimin etkinleştirilmesi sorunun çözümü için gereklidir.